

MUZEJ ZA U MUZEJ

Renata Vujnović
Etnografski muzej
Split

UČER, DANAS...?

Pokrajinski muzej za narodni obrt i umjetnost-1910

Narodni muzej-1924

Etnografski muzej-1945

Ovo je potpuni naslov prosvjedne izložbe, siječnja 1994.

Postavljena je obnavljanjem stalnog postava iz 1934. godine jer smo htjeli upozoriti na nemogućnost rada prema suvremenim postulatima struke. Kako se za zastarjele stvari, koje više ne funkcioniraju, često rabi izraz "za muzej (staviti)", smatram da naslov članka nije pretjeran jer je ova ustanova doista - za u muzej.

Etnografski muzej u Splitu, kao najstariji od svoje vrste u Hrvatskoj (a samo ih je tri), u ovom je času na najnižoj razini od svoga osnivanja. Stoga je ovaj tekst koncipiran kao ne-tekst; navest ću samo činjenice, bez komentara, objašnjenja ili obrazloženja, uz napomenu da sve nadležne ustanove u gradu i državi znaju kakva je situacija.

- Osnovan 1910. godine, iako već postoji kao zbirka pri Obrtnoj i umjetničkoj školi;
- Financiran od Beča i vlade Dalmacije, teren rada čitava Dalmacija
- U vlastiti prostor useljen 1924.; gotička palača, 400 m² - adresa I.;
- Fundus se popunjava eksponatima iz Slavonije, Bosne, Pokuplja, Makedonije;
- Pri muzeju rade profitabilne tkaonice Banovinske poslovne centrale;
- Prvi stalni postav načinjen 1934. godine;
- Tijekom I. i II. rata zbirke u potpunosti sačuvane od oštećenja i otuđenja;
- Potkraj 40-ih dobili "depo" : pola stana u sustanarstvu s obitelji Vrgoč, 65 m² adresa II.;
- Drugi stalni postav izrađen 1965. godine;
- Prikupljanje građe i izložbena djelatnost: količina eksponata se uvećava a prostor je isti - zbog natrpanosti i vlage eksponati propadaju;
- Muzejski savjet Hrvatske predložio premještanje fundusa u Zagreb! - 1988. godine;
- Godine 1988. dobili smo stambeni prostor za radne sobe kustosa, 60 m² adresa III.;
- Zaposlen prvi stručni preparator (za tekstil), 1988. godine
- Godine 1992. dobili smo stambeni prostor za /improvizirane/ radionice. 250 m² - adresa IV.;
- Godine 1992. zaposlili smo restauratora za metal, drvo i kamen;
- Godine 1989. skinut stalni postav iz 1965. zbog opsežne rekonstrukcije zgrade i instalacija - nezavršeno do danas;
- Godine 1991. neposredne ratne opasnosti eksponati pohranjeni u neprikladne kontejnere, a najvredniji premješteni u trezor Splitske banke;
- U posljednjih 5 godina samo centralna zgrada nije provaljena i pokradena (neke od preostalih triju lokacija i više puta!);
- Inspekcijske zabrane korištenja vodovodnim i električnim instalacijama 1989., 1992. i 1994. godine.;
- Tijekom protekle 84 godine postojanja napravljeno je 55 izložaba (neke bez kataloga), 1913. i 1914. godine izdat godišnjak Koledar, a 1990. i 1992. Etnologica Dalmatica

I i II.;

- Organiziran skup etnologa Jugoslavije, 1965., i Simpozij Interakcije kultura 1990. u povodu 80. godišnjice ustanove;
- Godine 1994. osiguravajuće kuće odbile obnoviti osiguranje fundusa jer zaštita nije poboljšana;
- Danas rabimo prostor od 800 m², a što je 25% potrebnoga za fundus od oko 20.000 eksponata, a sve razbacano na 4 mjesta u gradu;
- Isuviše često smo u radu prisiljeni na improvizacije, oprema nam je loša, nemamo video (kako snimiti tijekom događaja foto-aparatom?), materijal propada, sami krećimo dvorane, poboljšanja nema;
- Novac za otkup dugo čekamo, pa blago ode drugamo - a devastacija upravo etnografskog materijala je strahovita zbog rata i migracija.

Za ilustraciju navodimo izbor iz naslova o muzeju iz splitskih i zagrebačkih dnevnika i tjednika: Slobodne Dalmacija, Vjesnika, Večernjeg lista, Ogleđala, - u razdoblju 1988/94. godine:

- Gas-maske u muzeju,
- Pomoć muzeju,
- Još uvijek izvan vidokruga: Etnografski muzej Split,
- Probirljivi lopovi,
- Muzej na 4 adrese
- Zapušten "vrt baštine",

Etnografski muzej u Splitu, 1988. godine
Snimila: Renata Vujnović

- Izložba-upozorenje,
- Smrt gradske vijećnice: nebriga i kulturni zločin.

Primljeno: 25. 5. 1994.

SUMMARY

Museum for the Museum

by Renata Vujnović

In January 1994, Ethnographic Museum in Split renewed its permanent display originally created in 1934 and opened an exhibition with an unusual and warning title "Museum for the Museum". By quoting facts, without comments or explanations, the author of this article warns us of the truly tragic present situation of the eldest Croatian ethnographic museum.

*Etnografski muzej u Splitu
Pohrana u ratnim uvjetima, 1991. godine
Snimio: L. Labrović*